

PERSONÁLIE

Poručík ve výslužbě Stanislav Drong, válečný veterán, příslušník 1. čs. armádního sboru v SSSR

* 10. září 1919

Stanislav Drong se narodil 10. září 1919 v Hrádku ve Slezsku. Otec pocházel z Hrádku, maminka z Bystřice nad Olší. V Hrádku navštěvoval polskou obecnou školu. Ve studiu pokračoval v nedaleké Bystřici na měšťanské škole. Po jejím absolvování se vyučil malířem natěračem a až do roku 1940 byl zaměstnán u soukromého podnikatele v Třinci. Velmi těžce a nepochopitelně nesl přijetí tzv. Volksliste č. 3 svými rodiči.

„Tehdy mi maminka říkala, že byla na sepišování národností a že teď jsme Slezané. Já ji na to odpověděl, že znám národnost českou, polskou, německou, ale nevím, co to je národnost slezská! Vzpomínám si, že jsem chtěl tehdy dokonce zajít na německý úřad a národnost slezskou si nechat změnit. Jenže v práci mi kamarádi řekli, ať to nedělám, že jeden jejich známý to udělal a skončil v koncentračním táboře. Tehdy jsem ještě nevěděl, co to je koncentrák, ale poslechl jsem je,“ říká Stanislav Drong.

Následoval povolávací rozkaz do německé armády. Zde prodělal krátký výcvik a byl odvelen nejprve do Francie a krátce nato na ruskou frontu. Nesmířil se s tím, že musí bojovat ve wehrmachtu a společně se svými bratřenci si řekli, že při první příležitosti zběhnou. Uvědomoval si, že to nebude jednoduché, a také skutečnost, že kdyby ho Němci chytili, živý nezůstane. Společně s dalšími vojáky se přesto k dezerci připravoval a hledal nejvhodnější okamžik. Ten nastal ve chvíli, kdy Němci ustupovali po boji u Charkova.

„Ve vzniklém zmatku jsem si říkal – teď mám možnost utéci,“ vzpomíná Stanislav Drong. Položil jsem na zem bednu s kulometnými náboji na kterou jsem si sedl a čekal na vhodnou chvíli. Setmělo se. Věděl jsem, že sovětsí vojáci jsou v zákopech na neda-

lekém kopci. Vyšel jsem na volné prostranství, zahodil pušku, náboje, dokonce i plynovou masku, a šel jsem směrem k zákopům. Nic nebylo slyšet, všude ticho, mrazivé ticho. Byl jsem nervózní, ale postupoval jsem dále. Už jen padesát metrů, pak třicet, dvacet, a najednou jsem nad zákopem ve kterém nikdo nebyl. Jak jsem se později dozvěděl, když sovětsí vojáci zjistili, že Němci ustoupili, tak odešli do nejbližší vesnice. Pokračoval jsem tedy dále

a asi po dvou km jsem zavolal: *Tovarišči, idu ku vam!!!* Ale opět nic. Nebylo mi v té chvíli dvakrát dobře. V tom jsem uviděl okop a v něm čtyři minomety 120 mm a vedle nich chodil strážný. Jak se naše oči střetly oba jsme se vyděsili. Opět jsem zvolal: *Slušaj, idu ku vam.* Jenže sovětský voják, když uviděl německou uniformu, tak začal křičet: *Němci, Němci...* Ukázal jsem mu, že nemám zbraň, a že nejsem Němec, ale Čechoslovák. Pochopil to, zábrany spadly, a já jsem si opravdu vydechl. Vysvětlil jsem mu, že chci do zajetí, že chci bojovat proti fašistům. Nalil mi skleničku vodky, a tak jsem se ocitl v zajetí. Víte, po tolika letech přemýšlím, zda to byla odvaha anebo krok do náruče smrti. Kdo v takové situaci nebyl, jen těžko si to představí.“

Stanislav Drong se pak přihlásil do 1. československého armádního sboru, kterému velel podplukovník Ludvík Svoboda. Byl zařazen na funkci spojáře a prošel s jednotkou bojovou cestu až na československé hranice, na Duklu. „Zde se rozpoutaly

urputné boje, které si málokdo dokáže představit,“ vzpomíná Stanislav Drong. „Němci byli velmi dobře opevněni a bránili každý kousek území. Vzpomínám zvláště na boje o kótu 534 přezdívanou později jako kóta smrti. Zde jsem byl zařazen k minometné rotě. Němci vedli dělostřeleckou a minometnou palbu a jeden z dělostřeleckých granátů se roztrhl na stromě přímo nad námi. Střepina mě zasáhla do boku

a zůstal jsem zraněn ležet z krvácející ranou v zákopu. Nemohl jsem se pohnout, jen jsem posunul nabitou pušku ke své hlavě, abych ji mohl použít, když by se stalo a Němci by mě objevili.“

Stanislava Dronga odnesli na obvaziště a byl s těžkým zraněním přesunut do nemocnice ve Lvově. Léčil se čtyři měsíce a pak se znovu účastnil osvobozování našeho území, až do konce války.

Po válce zůstal v armádě ještě jeden rok, účastnil se tzv. vyčišťovacích bojů proti zbytku ozbrojených skupin na našem území a sloužil také krátce u Hradní stráže. Domů, do Hrádku ve Slezsku, se vrátil v březnu 1946. Oženil se a se svou ženou Aloisí Szkan-derovou měli spolu dvě děti, syna a dceru. Nastoupil do elektrikářské dílny v Třineckých železárnách, kde pracoval až do odchodu do důchodu v roce 1977.

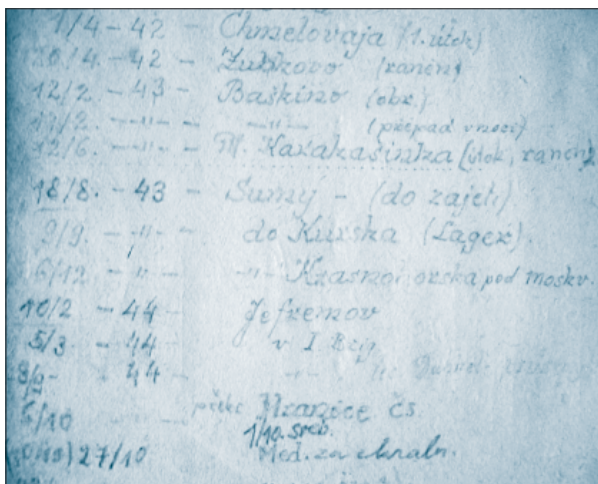
Poručík ve výslužbě Stanislav Drong je nositelem osvědčení 255/1946 Sb., za svou činnost v boji za národní osvobození mu bylo uděleno osvědčení válečného veterána a je nositelem celé řady našich i sovětských vyznamenání, mimo jiné čs. vojenskou medaili Za chrabrost před nepřitelem a čsl. vojenskou pamětní medaili se štítkem SSSR. V roce 2010 obdržel pamětní medaili III. stupně Československé obce legionářské, která mu byla předána v jeho bydlišti v Hrádku nad Olší.

Stanislav Drong oslavil své dvaadvadesáté narozeniny. Zeptal jsem se ho na recept na dlouhověkost: „Být stále v pohybu,“ říká s úsměvem. „Celý život jsem fyzicky pracoval. Nekouřil jsem ..., abych řekl pravdu jen jednou, to bylo v roce 1930, když mi bylo jedenáct let. S klukama jsme kouřili suché listí a pak jeden z nich donesl skutečné cigarety, vzpomínám si, jmenovaly se Zorka. Po čtvrté cigaretě se mi zamotala hlava a bylo mi špatně. Tak jsem ji zahodil a od té doby jsem to již nezkusil. A moje oblíbené jídlo? No přece brambory, kapusta apod., nic extra. Pokud jde o alkohol, pil jsem ho jen příležitostně. Je pravda, že v době války jsme měli přiděl vodky, na vojáka to bylo v létě 1dc a v zimě 2dc. Přivezli nám vodku přímo do palebných postavení.

Co bych chtěl vzkázat mladé generaci? Myslím se, že je velká škoda, že byla zrušena vojenská služba, stačil by úplně jeden rok, ale byla by potřeba. Dnešní armáda je podle mě založena mnohem víc na penězích než na pocitu odpovědnosti jít bránit tuto zemi v případě potřeby. To je škoda.“

Autor: plk. v zál. Petr Majer

Foto: Petr Majer & soukromý archiv Stanislava Dronga

List z bojového deníku
Stanislava Dronga